

Підготовка майбутніх учителів до застосування веб-квест технології в початковій школі

*Магас Марія Борисівна,
студентка VI курсу Педагогічного інституту
Мартиненко Світлана Миколаївна,*

*доктор педагогічних наук, професор
Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

Анотація. У статті висвітлено проблему підготовки майбутніх фахівців до застосування інноваційних технологій, зокрема веб-квесту; визначено сутність понять «інноваційні технології», «інформаційно-комунікаційні технології», «веб-квест технологія»; встановлено особливості підготовки майбутніх педагогів до застосування веб-квест технології в початковій школі.

Ключові слова: інноваційні технології, інформаційно-комунікаційні технології, веб-квест технологія, підготовка майбутніх учителів початкової школи.

TRAINING OF TEACHERS TO USE WEB QUEST TECHNOLOGIES IN PRIMARY SCHOOL

Magas M. B.
Borys Grinchenko Kyiv University,
Kyiv, Ukraine

Annotation. The article deals with the problem of training future professionals to the use of innovative technologies, such as web-quest; It defines the essence of the concepts of "innovative technologies", "information and communication technologies", "web quest technology"; the features of the preparation of the future teachers to use web quest technology in primary school.

Key words: innovative technologies, information and communication technologies, web quest technology, training of future primary school teachers.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Розвиток сучасної освіти, інформатизація навчання, постійне вдосконалення комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, розвиток Інтернет мережі, розрахованих на застосування в навчальному процесі – це чинники, які безпосередньо впливають на створення нового педагогічного середовища – інформаційно-комунікаційного. Реалізація сучасної освітньої парадигми, спрямованої зокрема на інформатизацію навчально-виховного процесу, значною мірою залежить від професійної підготовки вчителя початкової школи, який не завжди є основним джерелом передачі знань учням, адже вони можуть отримати необхідну інформацію завдяки інформаційно-комунікаційному середовищу, яке створене на базі телебачення, відеофільмів, комп'ютерних програм, Інтернет ресурсів тощо.

Відповідний стан суспільства подає запити сучасній вищій професійній освіті на підготовку таких фахівців, які будуть здатні орієнтуватися у потоках інформації, критично ставитись до неї, водночас уміти створювати, обробляти

та передавати необхідну інформацію належним чином, постійно шукати шляхи самовдосконалення в особистісній та професійній сферах, саме тому майбутнім вчителям початкової школи необхідна професійна підготовка в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі до застосування пов'язаних із ним технологій, однією з яких є веб-квест технологія.

Аналіз наукових досліджень. Нами встановлено, що проблему застосування інформаційного освітнього середовища й ресурсів Інтернет у освітньому процесі досліджували такі вчені, як: А. Абросімова, М. Башмакова, В. Бикова, І. Захарова, Є. Полат, І. Робет, В. Солдикіна. Питання підготовки майбутнього вчителя до застосування ІКТ у навчально-виховному процесі вивчали В. Арестенко, Л. Брескінова, Р. Гуріна, О. Сухіровський, О. Трофимова, Г. Шугайло. Веб-квест технологія стала об'єктом сучасних досліджень науковців О. Волкової, Г. Воробйова, О. Львової та інших.

Мета статті – охарактеризувати зміст та етапи підготовки майбутніх учителів до застосування веб-квест технології в початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Тенденції розвитку освіти вимагають від учителів не тільки знання методик навчання відповідних дисциплін, але й уміння творчо підходити до своєї справи, впроваджувати новітні технології, які були б цікаві сучасному учню та адаптовані відповідно до його вікової категорії [5]. Відповідно до цього, не втрачає своєї актуальності застосування ІКТ технологій, які на разі не обмежуються презентаціями різних форматів, зокрема PowerPoint, Prezi, SMART Notebook, а розширюють свої можливості за допомогою Інтернет мережі.

Поняття «інформаційно-комунікаційні технології навчання (ІКТ)» тлумачимо як сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення процесу навчання. Однією із таких технологій є веб-квест технологія, яка забезпечує глибоке проникнення в процес вивчення теми чи дисципліни та створення тісних міжпредметних зв'язків.

Термін *web* (англ. – мережа) , а *quest* (пошук) – цілеспрямований пошук, пов'язаний з прикладами або ігровою діяльністю, що вживається для позначення одного з різновидів комп'ютерних ігор [1].

Аналізуючи наукові праці з досліджуваної проблеми, встановлено, що вчені по-різному визначають поняття «веб-квест». Так, М. Кадемія тлумачить «веб-квест» як організований вид дослідницької діяльності, для виконання якої учні відшукують інформацію в мережі Інтернет за зазначеними адресами [2]. В. Невзорова і М. Гонтарева розуміють під «веб-квестом» вид телекомунікаційних проектів [7]. Я. Биховський, М. Кашапов, Н. Ключєва, І. Лоханіна, Г. Шаматоніна розглядають дефініцію «веб-квест» як дидактичну структуру, в межах якої викладач формує пошукову діяльність студентів, задає параметри цієї діяльності та визначає її час [8]. В інтернет джерелах знаходимо визначення поняття «веб-квест» як проблемне завдання з елементами ролівої гри, для виконання якого потрібні ресурси Internet.

У нашому розумінні веб-квест – це інформаційно-комунікативна технологія, спрямована на вирішення навчально-творчих завдань за допомогою пошукової діяльності студента в мережі Інтернет, кінцевим результатом якої є

створення оригінального проекту і виконання навчально-творчих завдань у мережі Інтернет за допомогою індивідуальної або групової форм роботи.

Ця технологія забезпечує формування творчих умінь студентів, які є необхідними для активізації їхнього подальшого розвитку та самоосвіти, надають їм можливість бути конкурентноспроможними. С. Мартиненко розглядає формування творчих умінь як процес якісних і кількісних змін забезпечує накопичення інтелектуального потенціалу особистості, перехід мислення на теоретичний рівень, а також розвиток здатності до посилення інтелектуально-творчої активності й позитивної мотивації інтелектуально-творчої діяльності [6].

Підготовка майбутніх учителів до застосування веб-квест технології в початковій школі полягає у формуванні в них теоретичної бази та виробленню практичних умінь щодо застосування цієї технології, враховуючи вік школярів, їх потреби та можливості, а також санітарно-гігієнічні умови, дотримання яких є необхідною умовою проведення веб-квесту.

Під час теоретичної підготовки майбутні фахівці ознайомлюються із компонентами квесту, до яких належать: вступ, в якому подається сценарій квесту і головні ролі учасників, попередній план роботи, огляд усього квесту; центральне завдання, яке має бути зрозумілим і цікавим, містити мотивацію для спільної пізнавально-пошукової діяльності; список інформаційних ресурсів, який має містити адреси Інтернет-ресурсів і веб сайтів із теми; опис процедури роботи, яку необхідно виконати кожному учаснику; перелік критеріїв і параметрів оцінювання квесту; висновок, де підсумовується отриманий творчий досвід під час проходження квесту [3]. Студенти розглядають також етапи розроблення веб-квесту для учнів початкової школи. До першого етапу належить підготовка змістової складової, до другого – вибір програмного забезпечення і платформи розміщення створеного веб-квесту.

Для успішного виконання першого етапу веб-квесту майбутні вчителі знайомляться із алгоритмом його створення, а саме:

- визначення теми, мети та тривалості квесту;
- опрацювання необхідної кількості інформації за темою;
- створення груп, відбір цікавих завдань для кожної з них, які б передбачали пошук інформації, в тому числі в інтернет-джерелах;
- підготовка інтернет-джерел, які допоможуть учням під час виконання поставлених завдань;
- передбачення труднощів, що можуть виникнути в учнів у процесі проходження квесту та створення інструкцій, додаткових пояснень для учнів;
- визначення критеріїв оцінювання, визначені розробниками технології веб-квесту, проте їх потрібно адаптувати, відповідно до класу та можливостей учнів.

Успішне виконання другого етапу залежить від обрання програмного забезпечення для створення веб-квесту. Воно залежить від рівня сформованості інформаційної компетентності студента, вмінь і навичок веб-програмування. Студенти можуть використати розроблений автором технології Б. Доджом редактор QuestGarden, а також сервіс Wix HTML Editor чи будь-який інший редактор сайтів.

Водночас педагог має знати, як проводити такий вид квесту з учнями початкової школи і скеровувати їх на виконання таких етапів, як:

- *перший* – підготовча робота, ознайомлення з темою, формування

проблеми, створення груп, розподіл ролей у групах;

– *другий* – виконання творчого завдання: збір інформації, її аналіз, пошук відповідей на поставлені запитання;

– *третій* – оформлення результатів: відбір найбільш значущої інформації, представлення її у вигляді творчого продукту (веб-сайту, html-сторінки, слайд-шоу, буклету);

– *четвертий* – обговорення результатів роботи над веб-квестом: презентація результатів, відстоювання власної точки зору, переконання під час творчої дискусії [3].

Що стосується виробленню практичних умінь щодо застосування веб-квест технології, то робота над цим відбувається під час практичних занять та самостійної роботи студентів, відповідно до наступних етапів:

– розроблення плану створення веб-квесту для учнів початкової школи (предмет, тема, мета, ролі для учнів) та розподіл студентів на міні-групи з відповідними для них завданнями (*практичне заняття*);

– підготовка майбутніми вчителями завдань із врахуванням особливостей молодшого шкільного віку (*самостійна робота*);

– перевірка виконаних завдань та їх корекція у разі необхідності (*практичне заняття*);

– розміщення виконаних робіт на сайт у вигляді веб-квесту (кожна міні-група заходить на сайт і розміщає свою роботу на відповідній сторінці) (*практичне заняття і самостійна робота*);

– публікація веб-квесту (*практичне заняття*);

– підведення підсумків аналіз досягнень і недоліків (*практичне заняття*).

Пропонуємо перелік тем веб-квестів для учнів початкової школи над якими можуть працювати майбутні вчителі: «Пригоди Дюймовочки», «Знайди скарб», «Математики на Марсі», «Мовник і детективи», «Стежки народних казок», «Новий рік – подорож у часі», «Дорога-машина-пішоход», «Збережи здоров'я», «Пригоди сучасного Тома Соєра», «Бал принців та принцес» [4].

Таким чином, підготувавшись до створення веб-квестів для учнів початкової школи, студенти мають змогу провести уроки або виховні заняття під час практики із застосуванням цієї технології, де зможуть закріпити набуті вміння і навички.

Висновки. Отже, на основі аналізу наукових джерел нами з'ясовано, що інформаційно-комунікаційні технології навчання (ІКТ) – це сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення процесу навчання. Визначено, що веб-квест – це інформаційно-комунікативна технологія, спрямована на вирішення навчально-творчих завдань за допомогою пошукової діяльності студента в мережі Інтернет, кінцевим результатом якої є створення оригінального проекту і виконання навчально-творчих завдань у мережі Інтернет за допомогою індивідуальної або групової форм роботи. Нами встановлено, що підготовка майбутніх учителів до застосування веб-квест технології в початковій школі передбачає формування теоретичної бази знань про технологію: компоненти квесту, етапи розроблення веб-квесту для учнів початкової школи, алгоритмом його створення, етапи роботи учнів під час проходження веб-квесту. Окрім теоретичної бази знань, підготовка педагогів

охоплює й вироблення практичних умінь щодо застосування цієї технології, яка відбувається на практичних заняттях і під час самостійної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загнітко А. П. Великий сучасний англо-український українсько-англійський словник / А.П.Загнітко, І.Г.Данилюк. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – 1008 с.

2. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник-госарій / М.Ю.Кадемія, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. – Львів : «СПОЛОМ», 2011. – 327 с.

3. Крутієнко С. А. Роль веб-квест технологій у розвитку творчої особистості вчителів і учнів [Електронний ресурс] / С. А. Крутієнко. – Режим доступу: http://krutienko.ucoz.ua/2013-2014/rol_veb-kvest_tekhnoloigj.pdf

4. Магас М.Б. Формування творчих умінь майбутнього вчителя початкової школи засобом веб-квест технології / М.Б. Магас, С. М. Мартиненко / Наукові студії студентів-грінченківців: ж-л студ. наук. пр. /редкол.:Н.М. Віннікова, В.В. Прошкін, О.В. Дудар, К.В. Сізоненко, Ю.В. Папушняк. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – №1(9). – С.6–8

5. Мартиненко С. М. Впровадження сучасних освітніх технологій у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів / С. М. Мартиненко // Сучасні технології навчання в початковій освіті : матер. Всеукр. наук.– практ. конф. (13–14 квітня 2006 року) / Ред. кол. : З. Ф. Сіверс, О. Л. Кононко, Е. В. Белкіна та ін. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2006. – С. 102–104.

6. Мартиненко С. М. Особливості формування творчої особистості учня в закладах освіти для розвитку здібних дітей / С. М. Мартиненко // Економічні та гуманітарні проблеми розвитку суспільства у III тисячолітті. зб. наук. праць. – Рівне: Тезис, 2000. – С. 139–145.

7. Невзорова В. И. Накопление творческого продуктивного опыта студентами в мастерской разработчиков веб-квестов [Электронный ресурс] / В. И. Невзорова, М.Н. Гонtareва. – Режим доступа: <http://vuz.exponenta.ru/PDF/FOTO/kaz/Articles/Gontareva-Nevzorova-2.pdf>

8. Шаматонова Г. Л. Веб-квест как интерактивная методика обучения будущих специалистов по социальной работе / Г. Л. Шаматонова. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.sociology.kharkov.ua